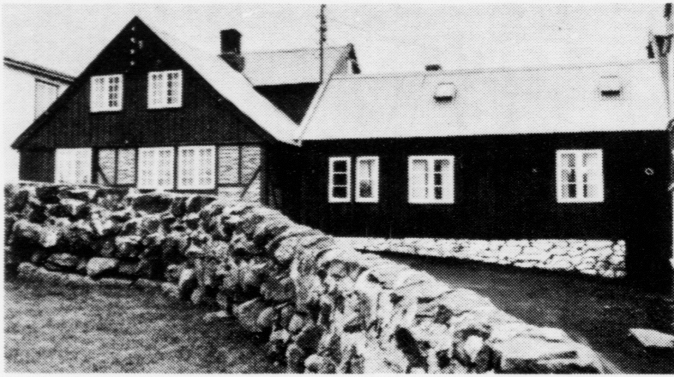
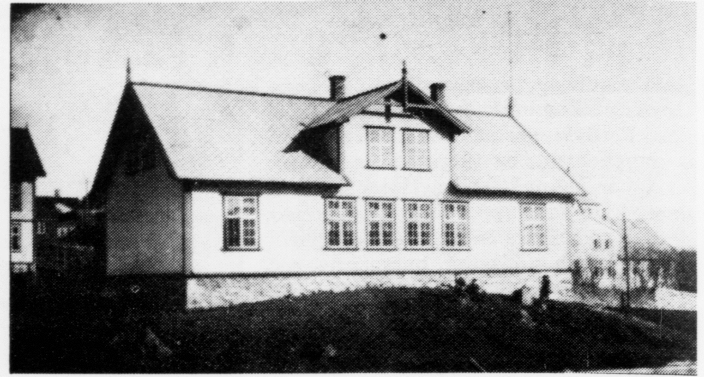

Reynagarður. Løgtingið helt til í lonini til høgru í 1673—1696

Løgtingshúsin eftir umbyggingina í 1907

bygd, men fútin ger í 1721 vart við, at húsinu eru ikki liðug, og tað krevst 1 1/2 skinn í skatti av morkini at fáa tey liðug. Tað tyktist at hava gingið striltið at fáa lögmannn at samtykkja í hesum høga skatti (knappliga 1 hosu av morkini), tí í einum hvassorðaðum skrivi frá 7. jan. 1722, boðar fútin frá, at honum er álagt at byggja nýggj lögtingshús, og tey ætla hann at fáa liðug. Hann ger tí ikki vandari enn so, at hann, uttan at lögtingið tyktist at hava samtykt hetta, gevur sýslumonnunum boð um at krevja upp tann neyðuga skattin. Hvussu henda gølan spældi av, vita vit ikki, men illa gekst við tinghúsunum eisini hesu ferð. Høvuðsorsøkin er tann, at tey vórðu bygd úr vánaligum gomlum tilfari úr Sjóbúðini, sum varð slet á uppboði um tað mundið, tinghúsið varð bygt.

Sjóbúðin var bygd í 1703. Hon varð sett á træstólur út í sjógvin eystaru megin nesið tætt uttan fyri Tinghúsið, har vit finna hana á korti Rasmus Juels frá 1709 undir liðini á neyðinum til kanónvápnada 10-mannafarið, ið tá var vaktarskip. Grundin hevur ikki verið nóg trygg og tað máaði undan henni. Sjóbúðin fórst tá so illa av vætu og ormi, at hon varð niðurtikin. Hon varð bygd av nýggjum aftur einar 2 ferðir, og kom at standa vestaru megin Tinganes, har Nýggja Pakkhús stóð í 1709.

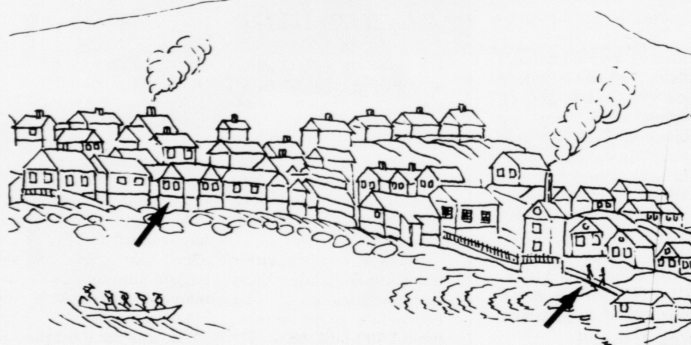
Í 1741 fekk Tinghúsið fastar inntøkur. Tá varð við lóg ásett, at nevntollurin skuldi verða nýttur til tinghúsið og til træbrúna um Havnará. Træbrúgv var um Fúta-stovuleiðina. Hesa brúgv høvdu havnarmenn sjálvir bygt upp aftur í 1736, men hon var trupul og dýr at halda, og í 1754 so vánalig, at ikki var gangandi eftir henni. Tinghús og træbrúgv vóru eftir 1741 at kalla ein stovnur figgj-arliga.

Í 1759 var skilið ringt við tinghúsunum. Tróður,

sperrur, nævur, loft, flest allir bitar, undirslog og allur klædningurin, alt var rotlið, og farið varð undir eina høvuðsumvæling, sum tó helst man hava verið nýbygging. Húsinu bygdu timbormennin Jóannes Poulsen og Símun Christiansen, sum framman undan eisini høvdu gjørt nýggja træbrúgv. Vit fáa at vita, at í tinghúsunum vóru 2 vind-eygu við 4 rammum. Snikkarin Petur Lave Tausen fekk 6 gl. fyrir at gera tey, seta rútarnar í kitt og mála vindeyguni reyð. Hetta man vera eitt tað elsta dømi um kitt til vindeygu, sum vit hava her í Føroyum, og somuleiðis er stuttligt at merkja sær, at reyðmálað vindeygu eru ikki so ung kortini. Tinghús og træbrúgv kostaðu tilsamans 235 gl. 12 sk. og peningurin kom frá nevntollinum.

Á tekning Rosenmeyers frá 1778 siggja vit tinghúsinu frá 1759, sum vanda skjeldurin móti vægri, og eftir lýsing frá 1784 er í lögtingshúsunum ein stova, 13 alin long og 9 alin breið, við kjallara undir.

Nevntollurin tyktist ikki at hava verið nóg mikið til at halda tinghúsinu fyrri. Í 1768 varð við lóg nýggjur skattur, 1/2 skinn av morkini annað hvørt ár, á líknaður øllum jarðgöðsi uttan prestagørdunum. Nýggi skatturin fór til tinghúsinu sum hann skuldi, og varð avtíkin við kunngerð í 1803, sum í staðin ásetti, at tá tørvur var á tí, skuldu neyðugar

Tinghúsinu og træbrúgv. Úr tekning Rosenmeyers frá 1778

útreiðslur á líknað øllum fólkinum.

Løgtingið varð avtikið við Placat frá 18. mai 1816, og í 1817 gjørdi Kansellið av, at tinghúsinu framvegis skuldu verða nýtt sum tinghús (dómhús) og verða hildin við á líknað skattunum. Síðan miðjuna av 1600-árunum hevur tinghúsið verið ogn landsins, og man tað helst vera eitt mistak, ella kanska stendst tað av teimum ivasomu víður-skiftunum, nú lögtingið er avtikið, at tinghúsinu í 1819 vera søgd at vera ogn kongs. Í hvussu er, siggja vit aftur í 1856, at tey hoyra landinum til.

So stór umbygging og umvæling fór fram í 1817—18, at tinghúsinu tá komu at skylda kongliga handlinum gott og væl 600 ríkisdálar. Amtið gjørdi í 1818 av at líkna hesa skuld út á alt jarðgöðsið uttan prestagørdarnar og Steingagard við 24 skillingum av morkini

at gjalda yvir 3 ár. Hendan umbygging hevur helst bert verið nýinnrættan til nýtslu sorenskriverans, tí í lýsing frá 1819 siggja vit, at húsinu hava somu stódd sum áður, 13 alin long og 9 alin breið og standa á kjallara; men nú eru tey sundurskilaði í stovu og kamar við 2 ovnum og harafturat køk.

Í 1826 fór amtið at á líkna skatt til Amtsrepartitionsfonden, og skuldi peningurin m.a. fara til tinghús og træbrúgv. Hesin nýggi skattur varð grundaður á Placat frá 31. des. 1819. Eitt er, at henda placat varð ongantíð tinglisin í Føroyum, og tiskil als ikki galdandi her, og annað er, at nýtslan úr grunninum til tinghús og træbrúgv var í beinleiðis stríð við kunngerðina frá 1803.

Vit finna tinghúsinu aftur í lýsing frá 1856 sum »gammelt Tinghus.« Tey eru nú 13 1/4 alin long og 9 1/2 alin breið, standa á

kjallara og eru takt við nævur og flag. Broytingarnar í stódd eru neyvan veruligar, men visa heldur, hvussu nágreiniliga, menn hava mált. Undir liðini á tinghúsunum standa eini »Arresthus.« Bæði hesi hús stendur »Landet Færø« at eiga. Í 1862 siggja vit, at tinghúsinu eru seld til Müller sýslumann, sum byggir tey og grannahúsinu, ið hann eigur Niðri í Gong, saman til eini sethús.

Eins og tann parturin av Reynagarði, sum tingið nýtti 1673—96 eru Tinghúsinu frá 1759 til enn sum partur av Müllershúsum, ið nú eru tikin upp í Sjóvinnubankan.

Í 1852 verður lögtingið endurreist, tó uttan tað dómsvald, tað hevði áður. Hetta vald er farið til sorinskrivarann, og kundi tað verið áhugavert at litið aftur á, hvussu hetta embættið verður íbirt og mennist.

Jógvan Heinason, lögmaður, var sjúkligur maður, og fekk hann tí í lag, at bartskeri (lækni og barberur) varð settur. Fyri at veita manninum, Gabriel Mitens, frægari inntøkur, enn hann kundi fáa av at taka lögmanni blóð úr æðr, varð hann í 1583 settur sum tingskrivari, svorin skrivari. Frá hesum degi minkaði vald lögtingsins stóðugt og varð flutt yvir á sorinskrivarann. Longu í 1600-árunum er hann vorðin dómari á vártingunum, og í 1700-árunum fær hann meira og

meira ræði á víðurskiftum lögtingsins til at enda tingið gjørdist óneyðugt og varð avtikið í 1816. Eftir sat sorinskrivarin einsamallur við dómsvaldinum, men størvini sum landslækni og barberur vóru tá langt síðan skild frá sorinskrivaraembættinum.

Til endurreista lögtingið vórðu bygd hús uttan fyri býin, í Húsabø. Hesi hús vóru 16 alin long og 14 alin breið. Hvussu tey vóru innrættað fáa vit einki at vita um, men longu í 1862 vórðu tey broytt innan.

Enn í 1867 stóðu tinghúsinu einsamøll í Húsabø, bert við eini gøtu fram við. Henda gøtan gjørdist tó skjótt vegur, Tinghúsvegurin, og fram við honum eystaru megin vórðu bygd hús í vøkrum urtagørðum, ein bygging sum einaferð var eitt tað besta dømi um tann vakurleikans og ta skipaplanlegging, sum eyðkendi teir ráðandi í Havn í tiggjáraárunum eftir miðjuna av 1800 árunum.

Tinghúsinu eru vorðin broytt fleiri ferðir. Bygt varð upp í norðara endan, og í 1907 eisini í sunnara endan, og kvistur settur á vestursíðuna.

Nú tingið hevur hampað um húsinu, rukkublikið er beint burtur, og tey eru klødd við víði og takt við flagi, minnir útsjóndin nakað um ta upprunaligu. Tað má áðarnast, at tinghúsinu eru vorðin vøkur og hugnaligari í býarmyndini enn áður, hóast tey kanska bert eru at meta sum ein ljóslofti í tí einaferð so vøkru og vælskipaðu, men nú illa víðfarnu byggingini fram við Tinghúsvægnum — ein víðferð sum tyktist ætlað at halda áfram. Tað er tó at vóna, at lögtingið við hesi byrjan hevur víst á ta leið, sum í framtíðini skal gangast á Tinghúsvægnum: at varðveita tað, sum eftir er av tí gamla og virðismikla, og bota um teir skaðar, sum longu eru hendir; ein leið, sum tingið enn hevur møguleika at styra.

Gomul mynd úr Eystaru Vág—Müllershús